

Rapportage

Ontheffingen Overzomerende ganzen

**Ontheffingsperioden:
2018 tot 1-7-2019**

Swichumerdyk 3, 9088 AP Wirdum
info@faunabeheereenheid.frl

Auteur: Peter de Vries
Uitgifte: 20 december 2019

Inhoudsopgave

1	Fryske Guozzenoanpak.....	1
1.1	Overzomerende ganzen	1
1.2	Ontheffingen voor overzomerende ganzen	2
2	Uitgifte machtigingen	4
3	Legselbeperking.....	6
4	Resultaten afschot.....	9
4.1	Afschot per ontheffing	9
5	Conclusies en aanbevelingen	11

1 Fryske Guozzenoanpak

De kernpunten van de Fryske Guozzenoanpak zijn:

- Het instellen van foerageergebieden in de winter voor het opvangen van trekganzen;
- Schadereductie met 5-10% per jaar door het verjagen van ganzen naar deze foerageergebieden en
- Een sterke reductie van het aantal zomerganzen (standganzen).

Populatiebeheer van overzomerende ganzen (standganzen), is geregeld via ontheffingen. Schadebestrijding door overwinterende ganzen is geregeld via een (provinciale) vrijstelling.

1.1 Overzomerende ganzen

Overzomerende ganzen zijn alle ganzen die in Nederland broeden en jongen grootbrengen. Vaak zijn deze ganzen ook in de winter al in Nederland aanwezig maar zijn zij na de winterperiode niet naar de broedgebieden in Noord-Europa vertrokken. Als overzomerende ganzen gelden in Fryslân de Brandgans, de Grauwe gans, de Kolgans, de Canadese gans, de Indische gans, de Nijlgans en de (verwilderde) Boerengans. De Indische gans en de Nijlgans zijn ook exoot.

De rotgans kan soms tot het late voorjaar aanwezig blijven maar komt hier nooit tot broeden. Dat geldt ook voor de Kleine rietgans en de Toendrarietgans. Deze soorten vallen daarom altijd onder de overwinterende ganzen (trekganzen). Het onderscheid tussen overzomerende en overwinterende ganzen is van belang in verband met het substantiële aandeel dat Fryslân vervult in de opvang van overwinterende ganzen en de zware internationale verplichting deze opvang daadwerkelijk te bieden.

Voor brandganzen, grauwe ganzen en kolganzen is vastgesteld dat hun aanwezigheid in het verleden heeft geleid tot significante schade aan landbouwgewassen. Vanwege de internationale verplichting deze ganzen in de winter opvang te bieden mogen deze soorten echter gedurende de overwinteringsperiode niet in het kader van populatiebeheer worden bejaagd. Zij worden daarom in ganzenfoerageergebieden opgevangen en zo mogelijk daarheen verjaagd. Bij dat verjagen mag wel ondersteunend afschot plaatsvinden. In deze rapportage worden de termen 'bejaagd' en 'verjaagd' gebruikt omdat deze standaard worden gehanteerd in het Fauna RegistratieSysteem (FRS). Ganzenfoerageergebieden zijn in Fryslân aangewezen van 1 november tot 1 april en enkele soortspecifieke foerageergebieden tot 1 juni vanwege het langere verblijf van brandganzen en rotganzen.

Voor overzomerende ganzen geldt geen specifieke verplichting tot opvang en bestaat de mogelijkheid schadebestrijding ook via populatiebeheer uit te voeren. In Fryslân waren daarvoor in 2018 en 2019 vijf ontheffingen van kracht. Daarnaast was er de landelijke vrijstelling voor Canadese gans en waren de Indische gans, de Nijlgans en de (verwilderde) Boerengans niet beschermd.

1.2 Ontheffingen voor overzomerende ganzen

In 2018 en 2019 waren in Fryslân vijf ontheffingen van kracht die betrekking hadden op overzomerende ganzen:

- 1 Ontheffing overzomerende grauwe gans 2014-2018
- 2 Ontheffing overzomerende grauwe gans 2018-2023
- 3 Ontheffing overzomerende brandgans 2015-2019
- 4 Ontheffing overzomerende kolgans 2015-2019
- 5 Ontheffing koppelvormende ganzen

De ontheffing Overzomerende grauwe gans 2014-2018 had een looptijd tot 1 oktober 2018. Deze is op 28 september 2018 vervangen door de ontheffing overzomerende gans 2018-2023 (Frl 01574214) waarvoor dezelfde gebruiksvoorwaarden gelden als voor de eerdere ontheffing.

Voor deze ontheffingen (met uitzondering van die voor koppelvormende ganzen) geldt:

- 1 het niet hoeven toepassen van preventieve maatregelen alvorens gebruik mag worden gemaakt van de betreffende ontheffing(en);
- 2 een dagelijkse openstelling voor afschot van 1 uur voor zonsopkomst tot 1 uur na zonsondergang;
- 3 het mogen gebruiken van kunstmatige lokmiddelen (uitgezonderd bandopnemers);
- 4 de mogelijkheid om machtigingen niet slechts aan grondgebruikers maar ook aan jachtaktehouders te mogen verlenen.

De ontheffing Overzomerende brandgans (Frl 68.006.2015) dateert van 26 februari 2015. De ontheffing heeft een looptijd tot 1 november 2019

De ontheffing Overzomerende kolgans (Frl 68.007.2015) dateert eveneens van 26 februari 2015. De ontheffing heeft een looptijd tot 1 november 2019.

Behalve de mogelijkheid van het doden van de betreffende ganzen met hagelgeweer of kogelbuks staan de ontheffingen ook het rapen, schudden, prikken of anderszins behandelen van eieren toe ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

De periode waarin legselbeperking mag plaatsvinden, is voor alle bovengenoemde ontheffingen gelijk en loopt van 1 februari t/m 31 mei.

De perioden waarin afschot mag plaatsvinden, is verschillend. Voor brandgans en grauwe gans is dit van 1 maart t/m 31 oktober; voor kolgans van 1 juni tot 31 oktober.

De werkgebieden van de WBE's waarvoor de ontheffing geldt, en de gewassen waarop schade mag worden bestreden, verschillen eveneens voor de drie soorten. Een schematisch overzicht van de werkingssfeer van de ontheffingen voor overzomerende brandgans, grauwe gans en kolgans is vermeld in figuur 1.

	Grauwe gans alle gewassen	Brandgans						Kolgans			
		grasland	graszaad	granen	bieten	klaver	mais	grasland	graszaad	granen	mais
Aengwirden-Schoterland											
Ameland											
Beneden de Linde											
De Alde Slachte											
De Dongeradielen											
De Lauwers											
De Lytse Súdwesthoeke											
De Marne											
De Marren											
De Middelsee											
De Veenpolders											
Drachten e.o.											
It Bûtenfjild											
Jagersvereniging Gaasterlân e.o.											
Kuinder en Linde											
Midden-Ooststellingwerf											
Midden-Opsterland											
Om de Terpen											
Schiermonnikoog											
Skarsterlân e.o.											
Terschelling											
Tsjonger en AldDjip											
Tusken Waed en Stêd											
Tytsjerksteradiel-Súd											
Utingeradeel											
Zuid Oost Hoek											

Figuur 1: Werkingssfeer van de ontheffingen voor overzomerende brandgans, grauwe gans en kolgans met betrekking tot landbouwgewas en WBE

De vigerende ontheffing Koppelvormende ganzen (Frl 68.002.2015) dateert van 29 januari 2015. De ontheffing maakt het mogelijk om afschot te kunnen plegen op ganzen die in februari duidelijk aanstalten maken om in Nederland te gaan broeden. Het gaat dan om ganzen die zich in tweetallen ophouden in of nabij potentiële broedgebieden en die zich in koppels zowel fysiek als qua gedrag afzonderen van andere ganzen.

De ontheffing voor koppelvormende ganzen geldt in de gehele provincie maar is beperkt tot de maand februari. In maart kan afschot van brandgans en grauwe gans plaatsvinden op basis van de ontheffingen voor respectievelijk overzomerende brandgans en overzomerende grauwe gans. De ontheffing had een looptijd tot (1 maart) 2019.

2 Uitgifte machtigingen

In 2018 zijn 2.040 machtigingen uitgegeven voor overzomerende ganzen waarvan er 908 ook daadwerkelijk zijn gebruikt voor één of meer bejaagacties. In de eerste helft van 2019 waren dit 1.544 uitgegeven machtigingen en 371 gebruikte machtigingen. De cijfers voor 2019 hebben weinig betekenis omdat het nog slechts een deel van de machtigingsperiode betreft.

De uitgegeven machtigingen in 2018 betroffen 1.312 algemene machtigingen (AM) en 728 perceelsgebonden machtigingen (PM).

De gebruikte machtigingen in 2018 betroffen 196 machtigingen voor brandgans, 483 machtigingen voor grauwe gans en 229 machtigingen voor kolgans. De verdeling over de verschillende ontheffingen en machtigingstypen, alsmede de vergelijking met voorgaande jaren is gegeven in tabel 1.

Tabel 1: Uitgegeven en gebruikte machtigingen voor de verschillende ontheffingen voor overzomerende ganzen

Overzomerende brandgans 2015-2019					Overzomerende kolgans 2015-2019				
		uitgifte	gebruikt	%			uitgifte	gebruikt	%
2015	AM	278	123	44%	2015	AM	187	103	55%
	PM	578	298	52%		PM	393	247	63%
2016	AM	383	148	39%	2016	AM	271	129	48%
	PM	407	242	59%		PM	458	212	46%
2017	AM	466	171	37%	2017	AM	365	102	28%
	PM	473	255	54%		PM	422	139	33%
2018	AM	490	117	24%	2018	AM	396	128	32%
	PM	157	79	50%		PM	214	101	47%
2019*	AM	341	18	5%	2019*	AM	312	11	4%
	PM	7	3	43%		PM	10	3	30%
Overzomerende grauwe gans 2014-2018					Overzomerende grauwe gans 2018-2023				
		uitgifte	gebruikt	%			uitgifte	gebruikt	%
2015	AM	327	189	58%	2015	AM	-	-	-
	PM	952	586	62%		PM	-	-	-
2016	AM	423	221	52%	2016	AM	-	-	-
	PM	712	452	63%		PM	-	-	-
2017	AM	539	258	48%	2017	AM	-	-	-
	PM	706	444	63%		PM	-	-	-
2018	AM	626	247	39%	2018	AM	-	-	-
	PM	355	236	66%		PM	-	-	-
2019*	AM	-	-	-	2019*	AM	640	189	30%
	PM	-	-	-		PM	234	147	63%

*: tot 1-7-2019

Uit tabel 1 blijkt dat 40 tot 70% van de uitgegeven machtigingen nooit is gebruikt. (De percentages voor 2019 zijn vertekend doordat de machtigingen vaak al vóór 1 juli zijn uitgegeven maar alleen op gebruik zijn beoordeeld tót 1 juli.)

Tot 2018 werden er altijd meer perceelsgebonden machtigingen uitgegeven dan algemene machtigingen. Vanaf 2018 is dit omgekeerd. Vermoedelijk hangt dit samen met het afschaffen van de perceelsgebonden machtiging in de voorafgaande winterperiode. Grondgebruikers werken graag met perceelsgebonden machtigingen omdat ze dan beter grip hebben op adequaat gebruik in geval van een aanvraag voor tegemoetkoming in schade en omdat zij ook hun eigen verjaagacties en preventieve maatregelen hierop kunnen registreren. Nu dit in de winterperiode niet meer kan, zien veel grondgebruikers er blijkaar vanaf dit in de zomerperiode alsnog te doen. Wellicht in

samenhang met het feit dat in Fryslân het merendeel van de schade in de wintermaanden optreedt. Het gevolg is dat er momenteel geen zicht is op de intensiteit van verjaagacties zonder afschot en op de inzet van preventieve middelen.

In zowel 2018 als in 2019 is slechts één machtiging afgegeven voor koppelvormers (SBB Terschelling). Hiervan is in 2018 geen gebruik gemaakt omdat het afschot uiteindelijk toen pas in maart heeft plaatsgevonden op basis van de ontheffing overzomerende grauwe gans. In 2019 zijn 10 grauwe ganzen geschoten op de ontheffing koppelvormers.

3 Legselbeperking

Legselbeperking is in 2018 en 2019 voornamelijk uitgevoerd door de TBO's. Zij krijgen hiervoor voor elk van hun beheersgebieden een gebiedsgebonden machtiging. Dit heeft als voordeel dat alle acties en resultaten per beheersgebied beschikbaar komen.

Behalve door de TBO's zijn in 2018 ook op 4 perceelsgebonden machtigingen maatregelen m.b.t. legselreductie geregistreerd. In 2019 is dit gebeurd op 8 algemene machtigingen en op 2 perceelsgebonden machtigingen. Van de 8 algemene machtigingen (in 2019) waren er 4 in de WBE Ameland voor gebieden in de Hollumer en Ballumer Mieden.

De resultaten voor 2018 en 2019 zijn opgenomen in de tabellen 2a en 2b.

Tabel 2a: Legselbeperking TBO's 2018 (aantal eieren)

	Brandgans	Grauwe gans	Kolgans	Canadese gans	Nijlgans
IFG Alde Feanen		1.664			
IFG Bocht fan Molkwar		122			
IFG Bûtenfjild		297			
IFG Dyksputten		180			
IFG Easterskar		924			
IFG Fluezen					
IFG Grutte Wielen		54			
IFG It Eilân					
IFG Lendevallei		914			
IFG totaal		4.155			
NM Hegewiersterfjild		500			
NM Schiermonnikoog		1.852			
NM Skrins		87			
NM Skrok					
NM totaal		2.439			
SBB Noard - Broekpolder		459			
SBB Noard - Klaarkampstermeer		232			
SBB Noard - Marpolders					
SBB Noard - Oentsjerk e.o.		243			
SBB Noard - Trynwâlden c.s.		3.224			
SBB Súdeast - Bokkumermar		156			
SBB Súdeast - Brandemeer	24	1.092			
SBB Súdeast - De Deelen					
SBB Súdeast - De Deelen	130	14.574		30	
SBB Súdeast - Hooivaartsweg		222			
SBB Súdeast - Linde en Grachtkavel		420			
SBB Súdeast - Lytse Syltsje/M'rak		188			
SBB Súdeast - Rottige Meente	240	3.072		30	
SBB Súdeast - Slúshoeke		240			
SBB Súdeast - Vrieswijkpolder		90			
SBB Súdeast - Zandwinput		96		6	
SBB Súdwest - Fluessen		70			
SBB Súdwest - Gaasterlân		6			
SBB Súdwest - Grutte Brekken		23			
SBB Súdwest - Haskerlân		88			
SBB Súdwest - Lytse Marren		539			
SBB Súdwest - Nijlân		21			
SBB Súdwest - Snitsermar		6.270		209	25
SBB Súdwest - Swin		306			
SBB Súdwest - Terkaplesterpuollen	6	1.385	108	26	
SBB Súdwest - Tsjûkemar		153			
SBB Súdwest - Wikel-Sondel		17			
SBB Súdwest - Wite en Swarte Brekken		587	6	99	14
SBB Terschelling		206			
SBB totaal	400	33.979	114	400	39
Totaal TBO's	400	40.573	114	400	39
Totaal niet-TBO's	-	127	-	-	-
Totaal 2018	400	40.700	114	400	39

Tabel 2b: Legselbeperking TBO's 2019 (aantal eieren)

	Brandgans	Grauwe gans	Kolgans	Canadese gans	Nijlgans
IFG Alde Feanen		2.975			
IFG Bocht fan Molkwar					
IFG Bûtenfjild		575			
IFG Dyksputten		224			
IFG Easterskar					
IFG Fluezen		369			
IFG Grutte Wielen		141			
IFG It Eilân		1.080			
IFG Lendevallei					
IFG totaal		5.364			
NM Hegewiersterfjild		512			
NM Schiermonnikoog					
NM Skrins		80			
NM Skrok		55			
NM totaal		647			
SBB Noard - Broekpolder		620			
SBB Noard - Klaarkampstermeer					
SBB Noard - Marpolders		724			
SBB Noard - Oentsjerk e.o.					
SBB Noard - Trynwâlden c.s.		2.427			
SBB Súdeast - Bokkumermar					
SBB Súdeast - Brandemeer		99			
SBB Súdeast - De Deelen					
SBB Súdeast - De Deelen	120	18.126			
SBB Súdeast - Hooivaartsweg					
SBB Súdeast - Linde en Grachtkavel					
SBB Súdeast - Lytse Syltsje/M'rak					
SBB Súdeast - Rottige Meente		232			
SBB Súdeast - Slúshoeke		36			
SBB Súdeast - Vrieswijkpolder		170			
SBB Súdeast - Zandwinput		6			
SBB Súdwest - Fluessen		190			
SBB Súdwest - Gaasterlân		8			
SBB Súdwest - Grutte Brekken		26			
SBB Súdwest - Haskerlân					
SBB Súdwest - Lytse Marren		225			17
SBB Súdwest - Nijlân					
SBB Súdwest - Snitsermar	17	3.540		10	72
SBB Súdwest - Swin		312			
SBB Súdwest - Terkaplesterpuollen		1.073	120	200	15
SBB Súdwest - Tsjûkemar		199			10
SBB Súdwest - Wikel-Sondel					
SBB Súdwest - Wite en Swarte Brekken		2.102		124	42
SBB Terschelling					
SBB totaal	137	30.115	120	334	156
Totaal TBO's	137	36.126	120	334	156
Ameland		1.019		-	
Overig		211		24	
Totaal niet-TBO's		1.130		24	
Totaal 2019	137	37.356	120	358	38.127

4 Resultaten afschot

4.1 Afschot per ontheffing

Tabel 3a: Afschot per ontheffing

	2015	2016	2017	2018	2019*
Overzomerende brandgans 2015-2019					
Boerengans (verwilderd)	1	2	-	-	-
Brandgans	5.650	7.010	5.610	899	71
Canadese Gans	16	11	-	1	-
Grauwe Gans	293	134	113	1	-
Indische gans	2	-	-	-	-
Kolgans	87	234	-	-	-
Nijlgans	48	25	13	-	-
Overzomerende grauwe gans 2014-2018					
Boerengans (tam)	-	2	-	-	-
Boerengans (verwilderd)	2	4	1	-	-
Brandgans	147	248	207	-	-
Canadese Gans	156	97	11	65	-
Grauwe Gans	18.926	20.014	17.245	9.817	-
Indische gans	3	2	-	-	-
Kolgans	319	190	11	-	-
Nijlgans	235	322	74	-	-
Overzomerende grauwe gans 2018-2023					
Grauwe Gans					4.244
Overzomerende kolgans 2015-2019					
Boerengans (verwilderd)	-	-	3	-	-
Brandgans	90	172	6	-	-
Canadese Gans	9	11	-	-	2
Grauwe Gans	152	127	6	-	-
Indische gans	-	1	-	-	-
Kolgans	9.873	7.176	1.968	2.052	9
Nijlgans	9	21	-	-	-
Totaal	36.018	35.803	25.268	12.835	4.326

*: tot 1-7-2019

Tabel 3a geeft het afschot dat is geregistreerd via een machtiging van de betreffende ontheffing.

Boerengans, Canadese gans, Indische gans en Nijlgans

Voor afschot van Boerengans, Canadese gans, Indische gans en Nijlgans is geen machtiging nodig. Zij vallen onder provinciale opdracht (Boerengans, Nijlgans), landelijke vrijstelling (Canadese gans) of zijn exoot (Indische gans en Nijlgans). Voor het afschot van deze soorten is slechts een grondgebruikersverklaring nodig.

Uitvoerders kiezen ervoor vanuit pragmatische redenen om het afschot van niet-machtigingsplichtige soorten gelijktijdig te registreren. Dat is niet verboden. De registratie is verplicht, de plek om dit te doen is vrij.

Brandgans, Grauwe gans en Kolgans

Afschot van Brandgans, Grauwe gans en Kolgans zou in principe op de machtiging van de betreffende ontheffing moeten gebeuren. In de praktijk hebben de uitvoerders ook machtigingen voor alle soorten die zij bejagen maar wordt het doorlopen van drie afzonderlijke registratiecycli als te omslachtig ervaren.

Administratieve controle is mogelijk maar tijdrovend. Dit gebeurt daarom alleen in geval van ernstige twijfel of veronderstelde foutieve invoer.

De samengevatte resultaten per diersoort zijn vermeld in tabel 3b.

Tabel 3b: Afschot per diersoort

	2015	2016	2017	2018	2019*
Brandgans	5.887	7.430	5.823	899	71
Grauwe Gans	19.371	20.275	17.364	9.818	4.244
Kolgans	10.279	7.600	1.979	2.052	9
Boerengans (tam)	-	2	-	-	-
Boerengans (verwilderd)	3	6	4	-	-
Canadese Gans	181	119	11	66	2
Indische gans	5	3	-	-	-
Nijlgans	292	368	87	-	-
	36.018	35.803	25.268	12.835	4.326

*: tot 1-7-2019

De grote teruggang in het afschot voor de brandgans in 2018 is veroorzaakt doordat ondersteunend afschot op de brandgans tot 1 juni heeft plaatsgevonden onder provinciale vrijstelling. De afname van het afschot grauwe gans is niet hierdoor te verklaren.

5 Conclusies en aanbevelingen

In 2018 zijn 2.040 machtigingen uitgegeven voor de ontheffingen voor overzomerende ganzen. Daarvan zijn er 908 ook daadwerkelijk gebruikt. Dit aantal lag voor grauwe gans en kolgans in een zelfde orde van grootte als voorgaande jaren. Voor brandgans lag het aantal uitgegeven machtigingen beduidend lager. Dit is veroorzaakt doordat de machtigingsperiode voor de brandgans pas per 1 juni inging omdat er tot die datum alleen sprake was van ondersteunend afschot op basis van (provinciale) vrijstelling.

Er is slechts 1 machtiging uitgegeven voor de ontheffing koppelvormende ganzen. Dit veel kleinere aantal dan eerdere jaren is veroorzaakt doordat de FBE geen machtigingen meer heeft uitgegeven aan individuele uitvoerders maar deze alleen beschikbaar heeft gesteld aan TBO's. Dit is ook meer in lijn met de intentie van de ontheffing (planmatigheid).

Legselbeperking is in 2018 en 2019 alleen uitgevoerd door de TBO's. Hiervoor zijn gebiedsgebonden machtigingen uitgegeven per beheersgebied. Het voordeel hiervan is dat de resultaten gegroepeerd staan en éénvoudig, en op een niveau dat relevant is voor het beheer, kunnen worden gepresenteerd.

In 2018 zijn ruim 41.500 eieren 'behandeld', in 2019 waren dat ruim 36.000. In beide jaren betrof dit voornamelijk eieren van Grauwe gans.

Het afschot van overzomerende ganzen in 2018 was circa de helft van het afschot in 2017. Het afschot van 2019 is nog niet getotaliseerd (slechts tot 1 juli 2019) maar lijkt ongeveer op eenzelfde niveau te liggen als in 2018. Met betrekking tot de brandgans is dit verklaarbaar uit het feit dat ondersteunend afschot tot 1 juni plaatsvond onder provinciale vrijstelling.

Een tweede verklaring voor het veel lagere afschot in 2018 ligt mogelijk in de mindere aanwezigheid van ganzen.